

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y.
INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XII

BELGRADE 1981

<http://www.balkaninstitut.com>

само на Влашкој и Молдавији већ и на Трансилванији, посебно на крајовској бановини. Није заборављен ни финансијски систем ни војна организација, као и црквена и судска организација.

Аутори су настојали да на крају овог тома изложе и развој судско-политичких идеја којима се кретао румунски феудализам. Књига се завршава селективном библиографијом (стр. 603—642), као и предметним индексом (стр. 643—657).

Несумњиво да је овде реч о феудалним институцијама румунског друштва у њиховој позној форми, које се умногоме разликује од институција које су имале балканске државе уочи пада под турску власт. Другим речима, овај том представља и историју феудалног права у најширем смислу.

У издању *Editura politică* из Букурешта објављена је монографија *Mihaila Rusenescu — Iona Saizua* под насловом *Viața politică în România 1922—1928 (Политички живот у Румунији 1922—1928)*, Букурешт 1979, 263 стр.

Као што се може видети из Увода (стр. 5—7), аутори су настојали, водећи рачуна о условима тога времена и посматрајући кроз призму дијалектичког материјализма, да дају слику унутрашњег политичког живота Румуније у периоду 1922—1928. године, односно пре почетка велике економске кризе, која је захватила читав свет. Свој рад аутори су поделили на четири поглавља, од којих свако садржи и поднаслове.

У првом поглављу (стр. 9—26), под насловом економски развој Румуније у поменутом периоду, говори се о променама које је претрпела привреда услед крупних друштвених промена какве су настале у послератном периоду. Проширење граница, односно припајање нових територија земљи, проузроковало је и нове проблеме. Један од тих проблема била је и аграрна реформа која је, бар у почетку, довела до опадања производње. Све више се постав-

љало питање да ли Румунија треба да остане пољопривредна земља или да инсистира на јачању индустријско-финансијске буржоазије. У сваком случају, она се определила за реакционарни систем буржоаско-велепоседничке државе.

У другом поглављу (стр. 27—115) указује се најпре на политичку структуру земље и на промене које су после рата настале на овом плану. Тежиште овог поглавља, међутим, пренето је на политичке партије које су деловале у том периоду. Њих није било мало. Свака од њих приказана је својим посебним карактеристикама, укључујући крајњу десницу, као и партије верумунске националности.

У трећем поглављу (стр. 116—137) изложена је историја Комунистичке партије Румуније као и других радничких партија и политичких организација. Неупуштајући се у појединости, нагласићемо само да су комунисти и припадници напредних прогресивних странака настојали, у свима приликама, да разоткрију антирадикалну и антиселјачку политику владајуће буржоазије.

Четврто поглавље (стр. 138—242) задржава се на историјату четири владе које су се смењивале у овом периоду, уз економску и политичку карактеристику рада сваке од њих.

Књига се завршава закључком (стр. 243—246). Аутори истичу карактеристику овог периода, указујући на економски прогрес који је у овом периоду обавила Румунија на економском плану, а да при том ипак није могла да изађе из положаја слабо развијене земље. Чињеница је, међутим, да је поседнички слој постепено замењиван буржоаским, који је као крупна буржоазија, био опредељен за либерални западњачки систем.

Аутори су навели (стр. 247—251) састав свих влада из тог периода. Служење књигом олакшава индекс имена и места (стр. 252—263).

Милан Ванку

ОСНОВНЕ ПРОБЛЕМЕ БАЛКАНИСТИКИ В СССР, Балканские исследования, вып. 5. Институт славяноведения и балканистики, Академия наук СССР Москва 1979, 207 стр.

У издању Института славистике и балканистике Академије наука СССР штампана је пета свеска Зборника радова *Основные проблемы балканистики в*

СССР. Зборник садржи већи број историографских радова, у којима се разматрају основни проблеми балканистике (историја, књижевност, лингви-

стика, фолклор) и сумирају резултати научних достигнућа совјетских научника у области балканологије за последњих десет година. У Зборнику је нашло места и неколико радова посвећених историји изучавања у Совјетском Савезу балканских земаља и народа. Зборник се састоји из два дела. У првом, прилично широко и историографски, пружа се осврт на совјетску балканолошку литературу везану, пре свега, за проблеме историје, историје културе, етнографије, књижевности, лингвистике. Овом делу припадају следећи радови: Е. П. Наумов: — *Балканское средневековье*; К. Л. Струкова — *Проблема национально-освободительного движения балканских народов*; С. И. Бочкарева, Е. К. Вяземская — *Россия и Балканы в 18 — начале 20 века*; М. Д. Ерещенко — *История рабочего и коммунистического движения на Балканах в межвоенный период*; А. В. Антосьяк, О. Н. Решетникова, В. Е. Романов, Г. М. Славин — *Освободительная борьба народов балканских стран против фашизма* С. В. Васильев, И. С. Пимоненко, Т. А. Покивайлова, О. Н. Решетникова — *Некоторые проблемы социальной лингвистической развилки Болгарии, Румынии, Югославии и Албании в послевоенный период*; Њ. А. Петресия — *Изучение истории и истории культуры Турции (60—70-е годы)*; Е. П. Львова — *Некоторые вопросы культуры балканских народов 18—19 вв. в трудах советских ученых*; Њ. В. Иванова — *Балканская этнография в СССР*; Т. Г. Биткова, Р. Ф. Дорогина, В. И. Злыднев, С. Б. Илбинская, Г. Л. Маньковская, М. В. Фрицман — *Исследование миферайтур балканских стран в Советском Союзе*; Т. В. Цивьян — *Лингвистическая балканистика в СССР (Современные балканские языки)*; С. Б. Бернштейн — *Балканская этнокология в СССР*; Л. А. Гиндин — *Английская балканистика в СССР*.

У другом делу Зборника, обимом нешто мањим од претходног, нашли су место такви радови, као што су: Е. И. Демина — *Об изучении новоболгарской письменности в отечественной филологии*; Н. Л. Ручкина — *Изучение новоболгарской языковой фольклора в нашей стране*; М. В. Никулина — *К проблеме балканизма в работах А. М. Селищева*.

На крају Зборника објављена је хроника у којој нас аутор А. И. Рогов упознаје са радом међународног сим-

позијума, одржаног у Москви од 24. до 29. јануара 1978. године и посвећеног теми *Византијска култура и словенски свет*, као и са састанком Бироа међународног удружења за изучавање земаља југоисточне Европе, на коме је донета одлука да се IV Конгрес удружења одржи 1979. године у Анкари.

Као што је и у уводном делу Зборника указано, обим пете свеске био је такав да није било могућно посветити подједнаку пажњу свим проблемима којима се бави совјетска балканистика, нити је било могуће набројати све радове из историје и културе балканских земаља, објављене за последњих десет година у СССР-у. Али, и ови радови (монографије, чланци, прикази, часописи и зборници и др.) који су у овом зборнику први пут прикупљени у једну целину и подвргнути анализи, убедљиво сведоче о обиму балканолошких истраживања у Совјетском Савезу. А она, као што се из Зборника може закључити, обухватају многе проблеме: историју балканских народа; њихову националноослободилачку и револуционарну борбу; везе народа Балкана и Русије; специфичности материјалне и духовне културе и многе друге стране историјских и историјско-културних процеса на Балкану. При том нису занемарени ни савремени процеси који се одигравају у овом региону. Посебна пажња поклања се проучавању и утврђивању услова који су проузроковали суштине социјално-економске и политичке промене у балканским земљама после другог светског рата.

Из садржаја Зборника може се закључити да се у оквирима балканолошких истраживања у Совјетском Савезу последњих година интензивно ради на усавршавању одговарајуће методике и методологије. Исто тако, паралелно са радовима из једне научне области или из појединих балканских земаља, све се више пажње посвећује регионалним и интердисциплинарним истраживањима; све је значајнија примена комплексног проучавања крупнијих историјских и историјско-културних проблема.

Имајући у виду све што је изложено, може се рећи да је овај пети том зборника *Основне проблеме балканистики в СССР* занимљива и веома корисна публикација.

Петар Милосављевић